

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 495/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om problem med tillsynsmodellen för distributionsnätverksamheten och utveckling av modellen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 495/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Kaisa Juuso /saf:

Ämnar regeringen i samband med reformen av elmarknadslagen eller som ett eget lagstiftningsprojekt ändra tillsynsmodellen för eldistribution så att den motsvarar kostnaderna på basis av de observationer och rekommendationer som den arbetsgrupp som tillsatts av arbets- och näringsministeriet gjort?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt artikel 18.1 i EU:s elmarknadsförordning som trädde i kraft i början av 2020 ska de avgifter som tas ut av nätoperatorerna för tillträde till näten, inklusive avgifter för anslutning till näten, avgifter för användning av näten och, i tillämpliga fall, avgifter för därmed sammanhängande förstärkningar av näten, avspegla kostnaderna, vara transparenta, beakta behovet av nätsäkerhet och nätflexibilitet och spegla de faktiska kostnaderna, i den mån dessa kostnader motsvaras av effektiva och strukturellt jämförbara nätoperators kostnader, samt tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Avgifterna ska inte inbegripa icke-relaterade kostnader för andra icke-relaterade politiska mål. Motsvarande principer har även funnits som nationella bestämmelser innan förordningen trädde i kraft i elmarknadslagen från 1995 och elmarknadslagen från 2013.

Europeiska unionens domstol meddelade den 2 september 2021 sin dom i fallet C-718/18, kommissionen mot Tyskland, som gällde genomförandet av bestämmelserna om den nationella tillsynsmyndighetens befogenheter i direktiven 2009/72/EG och 2009/73/EG. EU-domstolen godkände kommissionens överträdelseförfarande mot Tyskland i sin helhet. Domstolen bekräftade att den uteslutande befogenhet som enligt de ovannämnda direktiven tillkommer den nationella tillsynsmyndigheten inte kan överföras till ett annat organ genom nationell lagstiftning, och att medlemsstaternas processuella autonomi ska stämma överens med de mål och skyldigheter som fastställs i direktiven. Domstolens avgörande bekräftade principen att metoderna för beräkning av överföringsavgifter för el inte kan regleras genom nationell lagstiftning.

I Sverige meddelade kammarrätten den 16 juni 2022 domar i ärenden som gällde elnätsföretagens intäktsramar för perioden 2020–2023. Enligt kammarrättens domar tillämpas inte regeringens in-

täktsramsförordning och tidigare domstolsavgöranden på beräkningen av elnätsföretagens avkastning. Domarna motiverades med den nationella regleringsmyndighetens roll som oberoende tillsynsmyndighet.

Efter EU-domstolens dom C-718/18, kommissionen mot Tyskland, är det entydigt att den nationella lagstiftningen inte kan reglera beräkningsmetoder för elöverföringsavgifter, som till exempel hur elmarknadsförordningens kostnadsmotsvarighet ska tolkas och tillämpas. Ett talande exempel på rättsläget är att kammarrätten i Sverige i sitt beslut om nätinnehavarnas besvär har ansett att regeringens intäktsramsförordning inte tillämpas vid beräkningen av elnätsföretagens avkastning.

Arbets- och näringsministeriet tillsatte den 28 januari 2021 en akademisk arbetsgrupp med uppdraget att avge ett utlåtande till Energimyndigheten om den kapitalstruktur som ska användas när den genomsnittliga vägda kapitalkostnaden (WACC-%) beräknas med kalkylmetoderna för tariffen för elöverföring och -distribution under den period för övervakning av elnätsinnehavare som börjar år 2024. I uppdraget konstaterades vidare att arbetsgruppen kan utarbeta ett utlåtande till Energimyndigheten om andra parametrar i kalkylmetoderna för tariffen för elöverföring och -distribution under den period för övervakning av elnätsinnehavare som börjar år 2024. Arbets- och näringsministeriet har skickat den akademiska arbetsgruppens självständiga rapport till Energimyndigheten för kännedom.

Helsingfors 17.10.2022

Näringsminister Mika Lintilä